

MR GWYN

ALESSANDRO BARICCO BIJ DE BEZIGE BIJ

City
Dit verhaal
Emmaüs
De barbaren

Alessandro Baricco

Mr Gwyn

Vertaald door Manon Smits

2012

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

De vertaalster ontving voor deze vertaling een werkbeurs
van het Nederlands Letterenfonds.

Copyright © 2011 Alessandro Baricco
Copyright Nederlandse vertaling © 2012 Manon Smits
Oorspronkelijke titel *Mr Gwyn*
Oorspronkelijke uitgever Giangiacomo Feltrinelli
Editore Milano
Omslagontwerp Marry van Baar
Foto auteur Chico de Luigi
Vormgeving binnenwerk Perfect Service
Druk Clausen & Bosse, Leck
ISBN 978 90 234 6818 9
NUR 302

www.debezigebij.nl

Tout commence par une interruption.

PAUL VALÉRY

I.

Terwijl hij door Regent's Park wandelde – over een laan die hij altijd koos, uit de vele – kreeg Jasper Gwyn ineens het duidelijke besef dat wat hij elke dag deed om de kost te verdienen niet langer bij hem paste. Die gedachte was al vaker bij hem opgekomen, maar nooit eerder zo helder en hoffelijk.

Dus toen hij thuiskwam, begon hij een artikel te schrijven dat hij vervolgens uitprintte, in een envelop stopte, en in eigen persoon de hele stad door bracht naar de redactie van *The Guardian*. Ze kenden hem daar. Nu en dan werkte hij met hen samen. Hij vroeg of het mogelijk was een week te wachten met de publicatie.

Het artikel bestond uit een lijst van tweeënvijftig dingen waarvan Jasper Gwyn zich voornam om ze nooit meer te doen. Het eerste was artikelen schrijven voor *The Guardian*. Het dertiende was scholieren ontmoeten terwijl hij veinsde zelfverzekerd te zijn. Het eenendertigste zich laten fotograferen met een hand aan de kin, peinzend. Het zevenenveertigste zich forceren om hartelijk te doen tegen collega's die hem in werkelijkheid verachtten. Het laatste was: boeken schrijven. In zekere zin sloot dat de vage kier af die het voorlaatste kon hebben opengelaten: boeken publiceren.

Er moet bij gezegd worden dat Jasper Gwyn op dat moment een in Engeland behoorlijk gevierd schrijver was die ook in het buitenland enige bekendheid genoot. Hij had twaalf jaar eerder gedebuteerd met een thriller gesitueerd op het platteland van Wales ten tijde van Thatcher: een zaak van mysterieuze verdwijningen. Drie jaar later had hij een korte roman gepubliceerd over twee zussen die zich hadden voorgenomen elkaar nooit meer te zien: gedurende zo'n honderd pagina's probeerden ze hun bescheiden wens te verwezenlijken, maar dat bleek onmogelijk. Het boek eindigde met een magistrale scène op een pier, in de winter. Afgezien van een essaytje over Chesterton en twee verhalen gepubliceerd in verschillende bundels werd het oeuvre van Jasper Gwyn afgerond met een derde roman, vijfhonderd pagina's dik. Het waren de kalme memoires van een oude olympische schermer, voormalig kapitein bij de marine, voormalig presentator van radioshow's. Het was in de eerste persoon geschreven en het was getiteld *Met gedoofde lichten*. Het begon met deze zin: 'Dikwijls heb ik nagedacht over zaaien en oogsten.'

Zoals door velen was opgemerkt, waren de drie romans onderling zo verschillend dat het lastig was ze te herkennen als werken van dezelfde hand. Het was een tamelijk curieus verschijnsel, maar het had Jasper Gwyn niet verhinderd om in korte tijd uit te groeien tot een door het publiek erkende en door het merendeel van de critici gewaardeerde schrijver. Zijn verteltalent stond overigens buiten kijf, en helemaal verbluffend was het gemak waarmee hij in het hoofd van de personages wist te kruipen en hun gevoelens wist te reconstrueren. Hij leek precies te weten welke woorden elk van hen zou zeggen, en hij leek ieders gedachten al op voorhand

te denken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het velen in die jaren logisch had geleken hem een briljante carrière te voorspellen.

Op de leeftijd van drieënveertig jaar schreef Jasper Gwyn echter voor *The Guardian* een artikel waarin hij tweeënvijftig dingen opsomde die hij vanaf die dag nooit meer zou doen. En het laatste was: boeken schrijven.

Zijn briljante carrière was reeds ten einde gekomen.

2.

De ochtend waarop het artikel in *The Guardian* verscheen – heel prominent, in de zondagbijlage – bevond Jasper Gwyn zich in Spanje, in Granada: het had hem passend geleken, in deze omstandigheden, om enige afstand te scheppen tussen zichzelf en de wereld. Hij had een zo bescheiden hotelletje gekozen dat het niet voorzag in telefoon op de kamer, zodat ze die ochtend naar boven moesten komen om hem te waarschuwen dat er een oproep voor hem was, in de hal. Hij ging in pyjama naar beneden en liep met tegenzin naar een oude geelgelakte telefoon op een rieten tafeltje. Hij hield zijn oor tegen de hoorn en wat hij hoorde was de stem van Tom Bruce Shepperd, zijn agent.

‘Wat is dit voor geintje, Jasper?’

‘Welk geintje?’

‘Die tweeënvijftig dingen. Ik heb ze vanmorgen gelezen, Lottie gaf de krant aan me door, ik lag nog in bed. Ik kreeg zowat een beroerte.’

‘Misschien had ik je moeten waarschuwen.’

‘Het is toch zeker niet serieus, hè? Is het een provocatie,

een aanklacht, wat is het goddomme?’

‘Niks, een artikel. Maar het is helemaal waar.’

‘In welk opzicht?’

‘Ik bedoel, ik heb het serieus geschreven, dit is precies wat ik heb besloten.’

‘Zeg je nou dat je stopt met schrijven?’

‘Ja.’

‘Ben je gek geworden?’

‘Ik moet nu echt gaan, weet je...’

‘Wacht even, Jasper, we moeten erover praten, als je er niet eens over praat met mij, je agent...’

‘Er valt niets aan toe te voegen, ik stop gewoon met schrijven en dat is het.’

‘Zal ik je eens wat zeggen, Jasper, luister je naar me? Zal ik je eens wat zeggen?’

‘Ja, ik luister.’

‘Nou, luister goed: ik heb jou die zin al tientallen keren horen zeggen, ik heb hem horen zeggen door een hoeveelheid schrijvers waar jij je niet eens een voorstelling van kunt maken, ik heb hem zelfs horen uitspreken door Martin Amis, geloof je dat, het zal een jaar of tien geleden zijn geweest, toen zei Martin Amis precies die woorden tegen me, ik stop met schrijven, en dat is slechts één voorbeeld, maar ik zou er wel twintig kunnen geven, moet ik de hele lijst opnoemen?’

‘Dat lijkt me niet nodig.’

‘En zal ik je nog eens wat zeggen? Er is er niet één die echt gestopt is, stoppen bestaat gewoon niet.’

‘Oké, maar nu moet ik echt gaan, Tom.’

‘Niet één.’

‘Oké.’

‘Mooi artikel trouwens.’

‘Dank je.’

‘Echt een steen in de vijver.’

‘Zeg die zin alsjeblieft niet.’

‘Wat?’

‘Niks. Nu hang ik op.’

‘Ik wacht op je in Londen, wanneer kom je terug? Lottie zou het heel leuk vinden om je weer te zien.’

‘Ik hang op, Tom.’

‘Jasper, makker, doe geen gekke dingen.’

‘Ik heb opgehangen, Tom.’

Maar die laatste zin zei hij nadat hij had opgehangen, dus die hoorde Tom Bruce Shepperd niet meer.

3.

In het Spaanse hotelletje had Jasper Gwyn een aangenaam verblijf van tweeënzestig dagen. Toen hij de rekening betaalde, omvatten zijn extra uitgaven tweeënzestig bekers koude melk, tweeënzestig glazen whisky, twee telefoontjes, een zeer gepeperde rekening van de wasserette (honderdne-genentwintig items) en het bedrag voor de aanschaf van een transistorradio – wat enig licht kan werpen op zijn voorkeuren.

Gezien de afstand en het isolement hoefde Jasper Gwyn gedurende zijn hele verblijf in Granada niet terug te komen op het onderwerp van zijn artikel, behalve zo nu en dan, bij zichzelf. Alleen overkwam het hem op een dag dat hij een jonge Sloveense vrouw ontmoette met wie hij in een aangenaam gesprek verwickeld raakte, in de binnentuin van een

museum. Ze was briljant en zelfverzekerd, ze praatte redelijk goed Engels. Ze vertelde hem dat ze op de universiteit van Ljubljana werkte, aan de faculteit moderne en hedendaagse geschiedenis. Ze was in Spanje om onderzoek te doen: ze werkte aan het verhaal van een Italiaanse jonkvrouw die eind negentiende eeuw door Europa reisde op zoek naar relikwieën.

‘Weet u, de handel in relikwieën was in die tijd de hobby van een bepaalde katholieke aristocratie,’ legde ze uit.

‘Werkelijk?’

‘Het is bij weinig mensen bekend, maar het is een boeiend verhaal.’

‘Vertel het eens.’

Ze gingen samen dineren, en bij het dessert, nadat ze langdurig had verteld over scheenbenen en vingerkootjes van martelaren, begon de Sloveense vrouw over zichzelf te vertellen, en met name over hoezeer ze zich gelukkig prees met haar beroep als onderzoekster, een beroep dat zij fantastisch vond. Ze voegde eraan toe dat alles wat ‘er om dat beroep heen hing’ natuurlijk afgrijselijk was: de collega’s, de ambities, de middelmatigheid, de hypocrisie, alles. Maar ze zei ook dat wat haar betrof die paar zielige stumpers haar niet de lust van het bestuderen en schrijven zouden kunnen ontnemen.

‘Ik ben blij dat te horen,’ zei Jasper Gwyn.

Daarop vroeg de vrouw wat voor beroep hij had. Jasper Gwyn aarzelde even, en vertelde uiteindelijk een halve leugen. Hij zei dat hij een jaar of twaalf interieurontwerper was geweest, maar dat hij sinds twee weken was gestopt. Dat leek de vrouw te betrouwen, en ze vroeg om welke reden hij was gestopt met een beroep dat haar zo aangenaam leek. Jasper

Gwyn maakte een vaag gebaar in de lucht. Toen sprak hij een onbegrijpelijke zin uit.

‘Op een dag realiseerde ik me dat niets me meer interesseerde, en dat alles me dodelijk kwetste.’

De vrouw leek benieuwd, maar Jasper Gwyn wist het gesprek behendig op andere onderwerpen te brengen, hij maakte een zijstap naar de slechte gewoonte om vloerbedekking te leggen in de badkamer en weidde toen uit over de superioriteit van zuidelijke beschavingen, die te danken was aan het feit dat zij de exacte betekenis van het woord ‘licht’ kenden.

Heel laat, die avond, namen ze afscheid, maar dat deden ze zo traag dat de jonge Sloveense vrouw de tijd kreeg om de geschikte woorden te vinden waarmee ze kon zeggen dat het fijn zou zijn om die nacht samen door te brengen.

Jasper Gwyn was daar niet zo zeker van, maar hij ging mee naar haar hotelkamer. Daarna bleek het op raadselachtige wijze niet al te ingewikkeld om haar haast en zijn behoedzaamheid in een Spaans bed te mengen.

Twee dagen later, toen de Sloveense vrouw vertrok, gaf Jasper Gwyn haar een door hem opgestelde lijst van dertien merken Schotse whisky.

‘Wat zijn dat?’ vroeg ze.

‘Mooie namen. Je krijgt ze van me.’

Jasper Gwyn bracht nog zestien dagen door in Granada. Daarna vertrok ook hij, en hij vergat in het hotelletje drie overhemden, een losse sok, een wandelstok met een ivoren kop, een fles sandelhoutbadschuim en twee telefoonnummers die met stift op het plastic douchegordijn waren geschreven.

Terug in Londen bracht Jasper Gwyn de eerste dagen door met langdurige en obsessieve wandelingen door de straten van de stad, in de verrukkelijke overtuiging dat hij onzichtbaar was geworden. Aangezien hij was gestopt met schrijven, was hij voor zijn gevoel ook gestopt met een publiek figuur te zijn – er was geen reden waarom de mensen hem zouden opmerken nu hij weer zomaar iemand was geworden. Hij begon zich achteloos te kleden, en begon weer een heleboel kleine dingen te doen zonder dat hij er onwillekeurig rekening mee hield dat hij er fatsoenlijk uit moest zien voor het geval hij ineens herkend zou worden door een lezer. De houding waarin hij in de pub aan de bar hing bijvoorbeeld. De bus nemen zonder kaartje. In zijn eentje bij McDonald's eten. Af en toe werd hij door iemand herkend, maar dan ontkende hij gewoon dat hij was wie hij was.

Er waren nog een heleboel andere dingen waar hij zich niet meer druk om hoefde te maken. Hij was net als zo'n paard dat de jockey van zich af heeft geschud en vervolgens achteloos terugkeert, op een klein drafje, terwijl de andere zich nog steeds de longen uit het lijf rennen, de finish en een bepaalde volgorde van aankomst najagend. Een dergelijke gemoedstoestand was van een eindeloze zaligheid. Wanneer hij onverhoopt stuitte op een krantenartikel of de etalage van een boekhandel die hem deden denken aan het geharrewar waaruit hij zich net had teruggetrokken, voelde hij dat zijn hart lichter werd, en ademde hij een kinderlijke opwindings, als van de zaterdagmiddag. Hij had zich in geen jaren meer zo goed gevoeld.

Ook daarom talmde hij ermee de stand op te maken van

zijn nieuwe leven: om dat persoonlijke vakantiegevoel nog wat te kunnen rekken. Zijn idee, gerijpt tijdens zijn verblijf in Spanje, was om terug te keren naar het beroep dat hij had uitgeoefend voordat hij romans ging publiceren. Het zou niet moeilijk zijn, en ook niet onaangenaam. Hij zag er zelfs een zekere formele elegantie in, een soort strofisch ritme, als bij een danslied. Maar hij werd nergens door genoopt die terugkeer te bespoedigen, want Jasper Gwyn woonde alleen, had geen gezin, gaf niet veel uit, en zou al met al minstens twee jaar een rustig leventje kunnen leiden zonder dat hij 's ochtends zelfs maar zijn bed uit hoefde te komen. Dus stelde hij het uit, en wijdde hij zich aan terloopse handelingen en aan zaken die hij heel lang had uitgesteld.

Hij gooide de oude kranten weg. Hij nam treinen naar een vage bestemming.

5.

Wat echter gebeurde was dat hij zich met het verstrijken van de dagen bewust werd van een opmerkelijk soort onbehagen dat hij aanvankelijk moeilijk kon begrijpen en dat hij pas na enige tijd leerde herkennen: hoe ergerlijk het ook was om toe te geven, hij miste de handeling van het schrijven, en de dagelijkse zorg waarmee je je gedachten kon ordenen in de rechtlijnige vorm van een zin. Dat had hij niet verwacht, en het zette hem aan het denken. Het was een klein onbehagen dat echter elke dag de kop opstak en alleen maar erger dreigde te worden. Vandaar dat Jasper Gwyn zich langzaam maar zeker begon af te vragen of het niet een idee zou zijn om wat marginalere beroepen te overwegen waarin hij toch de

beoefening van het schrijven kon blijven ontwikkelen zonder dat het noodzakelijkerwijs een terugkeer inhield naar de tweeënvijftig dingen waarvan hij zich had voorgenomen ze nooit meer te doen.

Reisgidsen, zei hij bij zichzelf. Maar daarvoor zou hij moeten reizen.

Hij dacht aan degenen die handleidingen voor huishoudelijke apparaten schreven, en vroeg zich af of ergens ter wereld nog het beroep zou bestaan van brieven schrijven voor hen die daar zelf niet toe in staat zijn.

Vertaler, bedacht hij. Maar vanuit welke taal?

Uiteindelijk was het enige wat hij duidelijk in zijn hoofd had een enkel woord: *kopiist*. Hij zou graag kopiist willen worden. Het was geen echt beroep, dat besepte hij wel, maar het woord had een weerklank die hem overtuigde en die hem deed geloven dat het iets bepaalds was wat hij zocht. De handeling bracht iets discreets met zich mee, en iets van een geduldige manier van doen – een mengeling van bescheidenheid en plechtigheid. Hij zou niets anders willen worden dan dat: kopiist. Hij wist zeker dat hij er heel goed in zou zijn.

Terwijl hij probeerde te bedenken wat er in de echte wereld in godsnaam zou kunnen beantwoorden aan het woord ‘kopiist’, liet Jasper Gwyn een heleboel dagen langs zich heen glijden, de ene na de andere, op een ogenschijnlijk pijnloze manier. Hij had het bijna niet eens in de gaten.

Af en toe ontving hij contracten om te tekenen, die te maken hadden met de boeken die hij al geschreven had. Verlengingen, nieuwe vertalingen, toneelbewerkingen. Hij liet ze op tafel liggen, en uiteindelijk leek het hem wel duidelijk dat hij ze nooit zou tekenen. Enigszins verontrust stelde hij vast dat hij niet alleen geen boeken meer wilde schrijven, maar er op de een of andere manier ook geen geschreven wilde hebben. Dat wil zeggen, hij had ze met plezier geschreven, maar hij zat er absoluut niet op te wachten dat ze zijn besluit om te stoppen zouden overleven, integendeel, het ergerde hem dat ze op eigen kracht die kant op gingen waarvan hij zich had voorgenomen er nooit meer een voet te zetten. Hij begon de contracten weg te gooien zonder de enveloppen zelfs maar open te maken. Af en toe stuurde Tom hem brieven door van bewonderaars die hem beleefd bedankten voor die ene bladzijde of dat bepaalde verhaal. Zelfs dat werkte hem op de zenuwen, en keer op keer registreerde hij hoe geen van hen zinspeelde op zijn stilzwijgen – ze leken er niet van op de hoogte. Een paar keer nam hij de moeite om te reageren. Hij bedankte, op zijn beurt, in eenvoudige bewoordingen. Vervolgens wees hij erop dat hij was gestopt met schrijven, en sloot hij af met een vriendelijke groet.

Hij merkte dat niemand op die brieven reageerde.

Steeds vaker kreeg hij echter last van de drang om te schrijven, en het gemis van een dagelijkse zorg waarmee je gedachten kon ordenen in de rechtlijnige vorm van een zin. Op instinctieve wijze ging hij uiteindelijk dat gemis compenseren met een heel persoonlijke liturgie, die hem voorkwam als niet gespeend van enige schoonheid: hij begon *in*

zijn hoofd te schrijven, onder het wandelen, of wanneer hij in bed lag, met het licht uit, wachtend op de slaap. Hij koos woorden, bouwde zinnen op. Het kon voorkomen dat hij dagenlang voortborduurde op een idee, en dan hele bladzijden volschreef vanbinnen, die hij vervolgens graag herhaalde, soms hardop. Voor hetzelfde geld had hij zijn vingers kunnen knakken, of voortdurend gymnastieoefeningen kunnen doen, steeds dezelfde. Het was iets lichamelijks. Het beviel hem.

Een keer gebeurde het dat hij op die manier een hele pokerpartij schreef. Een van de spelers was een kind.

Hij vond het met name prettig om te schrijven wanneer hij in de wasserette zat te wachten, te midden van de wasmanden die werden rondgesjouwd, op het ritme van afwezig doorgebladerde tijdschriften op de over elkaar geslagen benen van vrouwen die geen enkele illusie schenen te koesteren, afgezien die met betrekking tot de slankheid van hun enkels. Op een dag schreef hij in zijn hoofd een dialoog tussen twee geliefden waarbij de man uitlegde dat hij van kinds af aan het merkwaardige vermogen had gehad om alleen maar van mensen te kunnen dromen wanneer hij met ze sliep, en dan echt *terwijl* hij met ze sliep.

‘Bedoel je dat je alleen maar droomt van mensen die bij je in bed liggen?’ vroeg de vrouw.

‘Ja.’

‘Wat is dat voor onzin?’

‘Ik weet het niet.’

‘En als iemand niet bij je in bed ligt, droom je niet van diegene.’

‘Nooit.’

Op dat moment was er daar in de wasserette een tamelijk

charmant, nogal dik meisje naar hem toe gekomen, dat hem een mobiele telefoon had aangereikt.

‘Het is voor u,’ had ze gezegd.

Jasper Gwyn had de mobiele telefoon aangepakt.

7.

‘Jasper! Heb je er wel wasverzachter bij gedaan?’

‘Hallo Tom.’

‘Stoor ik?’

‘Ik zat te schrijven.’

‘Yes!’

‘Niet op die manier.’

‘Volgens mij zijn er niet zoveel manieren, een schrijver schrijft, zo simpel is het. Ik had het je toch gezegd, niemand kan er echt mee stoppen.’

‘Tom, ik zit in een wasserette.’

‘Dat weet ik, daar zit je altijd. En thuis neem je niet op.’

‘In een wasserette worden geen boeken geschreven, dat weet je, en hoe dan ook zou ik ze niet schrijven.’

‘Bullshit. Vertel. Wat is het, een kort verhaal?’

Zijn wasgoed bevond zich nog in het stadium van de voorwas, en er zat niemand in een tijdschrift te bladeren. Dus bedacht Jasper Gwyn dat hij wel kon proberen het hem uit te leggen. Hij vertelde Tom Bruce Shepperd dat hij het prettig vond om woorden achter elkaar te zetten en zinnen in elkaar te passen, zoals een ander bijvoorbeeld zijn vingers zou kunnen knakken. Hij deed het in de beslotenheid van zijn geest. Het ontspande hem.

‘Fantastisch! Ik kom naar je toe, jij praat, ik neem het op,

en klaar is het boek. Je zou niet de eerste zijn die op zo'n manier werkt.'

Jasper Gwyn legde hem uit dat het niet eens verhalen waren, het waren fragmenten, zonder een begin en een eind – het was al heel wat als je het 'scènes' zou kunnen noemen.

'Geniaal. Ik weet de titel al.'

'Niet zeggen.'

'Scènes van boeken die ik nooit zal schrijven.'

'Nu heb je het toch gezegd.'

'Verroer je niet, ik regel een paar dingetjes en dan kom ik eraan.'

'Tom.'

'Zeg het eens, makker.'

'Wie is dat meisje hier dat er zo elegant uitziet?'

'Rebecca? Die is nieuw, ze is geweldig.'

'Wat doet ze, behalve mobiele telefoons naar wasserettes brengen?'

'Ze leert het vak, ze zal toch ergens moeten beginnen.'

Jasper Gwyn bedacht dat als hij ook maar één ding betreurde van het feit dat hij was gestopt met zijn werk als schrijver, dan was dat wel het idee dat hij geen enkele reden meer zou hebben om met Tom Bruce Shepperd samen te werken. Hij bedacht dat die op een dag zou stoppen hem te achtervolgen met zijn telefoontjes, en dat dat een slechte dag zou zijn. Hij vroeg zich af of hij dat tegen hem moest zeggen. Daar, in de wasserette. Toen kreeg hij een beter idee.

Hij klapte het mobieltje dicht en wenkte het dikke meisje, dat uit beleefdheid een paar meter verderop was gaan staan. Het viel hem op dat ze een heel mooi gezicht had, en voor de rest wist ze de schade te beperken door haar kleren met zorg

te kiezen. Hij vroeg of hij haar een boodschap kon meegeven voor Tom.

‘Natuurlijk.’

‘Wilt u dan zo vriendelijk zijn tegen hem te zeggen dat ik hem zal missen?’

‘Natuurlijk.’

‘Ik bedoel dat hij vroeg of laat zal ophouden me overal waar ik ga lastig te vallen, en dan zal ik dezelfde opluchting voelen als die wanneer in een ruimte de motor van een koelkast afslaat, maar ook dezelfde onvermijdelijke ontzetting, en de sensatie, die u beslist zult kennen, dat je niet goed weet wat je van die plotselinge stilte moet denken, en dat je er misschien in wezen niet tegen opgewassen bent. Denkt u dat u me begrijpt?’

‘Ik weet het niet zeker.’

‘Wilt u dat ik het herhaal?’

‘Misschien kan ik het beter noteren.’

Jasper Gwyn schudde zijn hoofd. Veel te ingewikkeld, dacht hij.

Hij klapte het mobieltje weer open. De stem van Tom klonk in zijn oor. Hoe die dingen precies werkten, zou hij nooit begrijpen.

‘Tom, hou heel even je mond.’

‘Jasper?’

‘Ik wil iets tegen je zeggen.’

‘Zeg op.’

Hij zei het. Met dat van die koelkast en alles. Tom Bruce Shepperd kuchte en zweeg een paar tellen, iets wat hij anders nooit deed.

Daarna liep het meisje weg op die wat deinende manier waarop dikke mensen altijd lopen, maar eerst glimlachte ze

nog tegen Jasper Gwyn, terwijl ze hem gedag zei, met een stralend licht in haar ogen, en met glanzende lippen en witte tanden.

8.

Niettemin leek de winter hem onnodig lang te duren dat jaar, en het feit dat hij 's ochtends vroeg wakker werd zonder dat hij nog kon slapen, met het donker voor de ramen, begon hem pijn te doen.

Op een dag, het was koud en het regende, bevond hij zich in de wachtruimte van een polikliniek, met een nummertje in de hand – hij had zijn huisarts overgehaald hem door te verwijzen naar de specialist voor onderzoek, hij had beweerd dat hij zich niet al te best voelde. Naast hem nam een mevrouw plaats met een vol boodschappenkarretje en een doorweekte paraplu die voortdurend omviel. Het was een bejaarde mevrouw, met een regenkapje om haar hoofd. Ze deed het op een gegeven moment af, en in de manier waarop ze haar haren een beetje fatsoeneerde lag iets als het overblijfsel van een verleiding die vele jaren eerder was onderbroken. Maar haar paraplu bleef alle kanten op vallen.

‘Kan ik u helpen?’ vroeg Jasper Gwyn.

De vrouw keek hem aan en zei toen dat ze op regenachtige dagen in een polikliniek eigenlijk paraplubakken zouden moeten hebben. Er hoefde alleen maar iemand te zijn, voegde ze eraan toe, die ze weghaalde als de zon weer ging schijnen.

‘Dat is een logische redenering,’ zei Jasper Gwyn.

‘Nou en of het dat is,’ zei de vrouw.

Toen pakte ze haar paraplu en legde hem languit op de grond. Het leek net een pijl, of de afbakening van iets. Langzaam vormde zich er een plasje water omheen.

‘Bent u Jasper Gwyn of bent u alleen maar iemand die op hem lijkt?’ vroeg de vrouw. Ze vroeg het terwijl ze in haar tas zocht naar iets kleins. Terwijl haar handen daarin rommelden, keek ze op om zich ervan te vergewissen dat hij haar vraag had gehoord.

Jasper Gwyn was er niet op voorbereid, dus zei hij ja, dat hij inderdaad Jasper Gwyn was.

‘Goed zo,’ zei de vrouw, alsof hij het juiste antwoord had gegeven in een quiz. Toen zei ze dat die scène op die pier, in *Zussen*, het allermooiste was wat ze de afgelopen jaren had gelezen.

‘Dank u,’ zei Jasper Gwyn.

‘En ook die brand in die school, aan het begin van dat andere boek, dat dikke, die brand in die school is perfect.’

Ze keek weer op naar Jasper Gwyn.

‘Ik ben onderwijzeres geweest,’ preciseerde ze.

Toen haalde ze een paar snoepjes uit haar tas, het waren ronde, met citrussmaak, en ze bood Jasper Gwyn er een aan.

‘Nee, dank u, dat hoeft echt niet,’ zei hij.

‘Ach, kom op zeg!’ zei ze.

Glimlachend nam hij het snoepje aan.

‘Het feit dat ze los in mijn tas zitten wil niet zeggen dat ze smerig zijn,’ zei ze.

‘Nee, natuurlijk niet.’

‘Maar het is me opgevallen dat mensen wel geneigd zijn dat te denken.’

Jasper Gwyn bedacht dat het precies zo was, dat mensen geen vertrouwen hebben in een snoepje dat onder uit een tas is opgediept.

‘Volgens mij is dat hetzelfde fenomeen waardoor mensen altijd een beetje argwaan koesteren jegens weeskinderen,’ zei hij.

De vrouw keek hem verbluft aan.

‘Of jegens de achterste wagon van de metro,’ zei ze, met een vreemde gelukzaligheid in haar stem.

Ze leken net twee mensen die als kind bij elkaar in de klas hadden gezeten en die nu de achternamen van hun klasgenootjes opdreunden, ze terughalend over een enorme afstand. Er viel een moment van stilte tussen hen, als iets magisch.

Daarna begonnen ze te kletsen, en toen er een verpleegkundige kwam zeggen dat de heer Gwyn aan de beurt was, zei Jasper Gwyn dat hij op dat moment echt niet kon.

‘Dan bent u wel uw beurt kwijt,’ zei de verpleegkundige.

‘Dat doet er niet toe. Ik kan morgen wel terugkomen.’

‘Zoals u wilt,’ zei de verpleegkundige koeltjes. Toen riep ze hardop ene Mr Flewer.

De vrouw met de paraplu vond het allemaal volkomen normaal.

Uiteindelijk zaten ze daar nog maar met zijn tweetjes in die wachtruimte, en toen zei de vrouw dat het echt tijd werd om te gaan. Jasper Gwyn vroeg of zij dan geen afspraak had voor een onderzoek, of iets dergelijks. Maar zij antwoordde dat ze hier kwam omdat het een warme plek was, en precies halverwege haar huis en de supermarkt. Bovendien keek ze graag naar de gezichten van de mensen die bloedonderzoek moesten laten doen, op een nuchtere maag. Die zagen eruit als mensen van wie iets was gestolen, zei ze. Inderdaad, beaamde Jasper Gwyn vol overtuiging.

Hij liep met haar mee naar huis en hield de paraplu boven